

Предлагачи: Димитар Апасиев – пратеник
Борислав Крмов – пратеник

ПРЕДЛОГ-РЕЗОЛУЦИЈА
ЗА ПРАВНИТЕ И МОРАЛНИТЕ АСПЕКТИ НА КОВИД-ВАКЦИНАЦИЈАТА

Скопје,
септември 2021 година

**ДО: ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОБРАНИЕТО
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

Врз основа на член 183, став 2 и чл. 184, ст. 1 од Деловникот на Собранието на Република Македонија, во прилог Ви доставуваме *Предлог-резолуција за правните и моралните аспекти на Ковид-вакцинацијата.*

ПРАТЕНИЦИ:

ПРЕДЛОГ

Врз основа на член 68, став 2 од Уставот на Република Македонија, Собранието на Република Македонија, на седницата одржана на _____ 2021 година, донесе

РЕЗОЛУЦИЈА ЗА ПРАВНИТЕ И МОРАЛНИТЕ АСПЕКТИ НА КОВИД-ВАКЦИНАЦИЈАТА

Повикувајќи се на т.н. *Овиедо Конвенција за заштита на човековите права и достоинството на човечкото суштество во врска со примената на биологијата и медицината* (ETS № 164) од 1997 година и нејзиниот *Дополнителен протокол за биомедицински истражувања* (CETS № 195);

Спроведувајќи ги препораките содржани во *Резолуцијата 2071 (2015)* „Јавното здравје и интересите на фармацевтската индустрија: како да се гарантира приматот на јавното здравје?“, на Советот на Европа;

Имајќи ги предвид стандардите утврдени во *Резолуцијата 2337 (2020)* за демократиите кои се соочуваат со пандемијата на Ковид-19 на Советот на Европа;

Прифаќајќи ги стручните и научни ставови изнесени во *Резолуцијата 2361 (2021)* за етичките, легалните и практичните последици од Ковид19-вакцинацијата, донесена на петтата сесија на Парламентарното собрание на Советот на Европа, од 27 јануари 2021 година –

Собранието на Република Македонија:

1. Потврдува дека парламентот, како единствен носител на законодавната власт и темелна институција на секоја претставничка демократија, мора да продолжи да ја игра својата тројна улога на народно застапување, правично законодавство и вршење парламентарна контрола и засилен надзор над извршната власт – особено во услови на светска пандемија, со цел да обезбеди дека вакцината за Ковид-19 ќе се третира како глобално и бесплатно јавно добро достапно за сите оние кои имаат желба да се вакцинираат, за маргинализираните и ранливи категории наши сограѓани, како и за високоризичните групи и луѓето кои работат во критичната инфраструктура.

2. Констатира дека постојат низа проблеми на терен во врска со вакциналната имунизација на населението, предизвикана од несоодветната стратегија за комуникација со јавноста на надлежното Министерство за здравство, како и од противречните и контрапродуктивни мерки кои, од ден на ден, стануваат се порестриктивни, порепресивни, непропорционални и дискриминирачки за македонските граѓани.
3. Укажува дека:
 - вакцинацијата против новиот коронавирус SARS-CoV-2 не е и не смее да биде задолжителна за било кој сегмент од населението;
 - граѓаните мора да бидат информирани дека никој не смее да им врши политички, правен, социјален, економски или друг вид притисок да се вакцинираат, доколку некој не сака да го стори тоа на доброволна основа и по слободна волја;
 - државата мора да се осигура дека никој нема да биде дискриминиран поради својот здравствен статус, само затоа што не е вакциниран поради можни компликации, здравствени ризици или поради тоа што не сака да се вакцинира;
 - користењето т.н. зелени (ковид) пасоши, односно „сертификати за вакцинација“ ќе се користат само за нивната првично назначена цел од страна на Светската здравствена организација, т.е. за обезбедување надзор над долгорочните ефекти на вакцините и нивната безбедност по здравјето на луѓето, за следење на ефикасноста на вакцината врз имунолошкиот систем на пациентите, како и за мониторирање на потенцијалните нус-појави и несакани ефекти од вакцината.
4. Ги препорачува следниве мерки насочени кон надлежните државни органи и домашните здравствени власти:
 - циркулирање на транспарентни и кредибилни информации за безбедноста и можните несакани здравствени ризици од вакцините, со цел спречување на дезинформации и превенирање од т.н. антиваксерски „теории на заговор“;
 - обзnanување на содржината на склучените договори со производителите и добавувачите на вакцини, со цел истите да подлежат на парламентарна и јавна контрола;
 - имплементирање на ефективен систем на надзор над вакцините и нивната сигурност по нивното вбригување на општата популација;
 - воспоставување независна програма за надомест на штета од евентуалните несакани ефекти предизвикани од вакцините, со цел влевање доверба во процесот;

- поблиска соработка со локалните заедници, асоцијации и неформални граѓански иницијативи, со цел спроведување на едукативни кампањи за придобивките од процесот на масовна имунизација;
 - меѓународна соработка со цел афирмација на широко производство и правична дистрибуција на вакцините кон посиромашните земји во светот, по претходно надминување на бариерите и ограничувањата што произлегуваат од патентите и правата од интелектуална сопственост во корист на приватните фармацевтски корпорации.
5. Оваа Резолуција да се достави до: Народниот правобранител (Омбудсман), Комисијата за спречување и заштита од дискриминација, Комисијата за заразни болести, Државниот санитарен и здравствен инспекторат, Министерството за здравство, Владата на Република Македонија, како и до Претседателот на Републиката.
6. Оваа Резолуција веднаш да се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 07-
_____ 2021 година
Скопје

Претседател
на Собранието на Република
Македонија:
Талат Џафери

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

Пандемијата на Ковид-19 – заразна болест предизвикана од новиот коронавирус SARS-CoV-2, донесе многу страдања, особено во текот на 2020 и 2021 година. Покрај милионите загубени животи, товарот на болеста на самата пандемија, како и мерките за јавно здравје потребни за борба против неа, ја уништија глобалната економија, поставувајќи веќе постоечки поделби и нееднаквости (вклучувајќи го и пристапот до здравствена заштита) и предизвикувајќи невработеност, економски пад и сиромаштија.

Брзата дистрибуција на безбедни и ефикасни вакцини ширум светот против Ковид-19 е од суштинско значење за да се спречи пандемијата, да се заштитат здравствените системи, да се спасат животи и да се помогне во обновувањето на глобалните економии. Иако нефармацевтските интервенции (како што се физичкото дистанцирање, употребата на маски за лице, честото миење на рацете, како и карантините), помогнаа да се забави ширењето на вирусот, сепак стапките на инфекција сега повторно се зголемуваат низ поголемиот дел од светот. Многу земји-членки на Советот на Европа доживуваат четврт бран на ширење, додека нивното население забрзано доживува „пандемски замор“ и се чувствуваат демотивирани за следење на препорачаното однесување за да се заштитат себеси и другите од ширењето на вирусот.

Сепак, дури и брзо дистрибуирање на испитани, безбедни и ефективни вакцини, не се моментален лек. За вакцините да бидат ефективни, нивното успешно дистрибуирање и доволно примање на вакцините од страна на луѓето, ќе бидат клучни. Но, брзината со која се развиваат вакцините може да предизвика чувство на недоверба со која е тешко да се бориме. Исто така, потребно е правично дистрибуирање на вакцините против Ковид-19 за да се обезбеди нивната ефикасност. Ако не се доволно дистрибуирани во сериозно погодената област на една земја, вакцините стануваат неефикасни во спречување на бранот на пандемијата.

Понатаму, вирусот не познава граници и затоа е во интерес на секоја земја да соработува во обезбедувањето глобална еднаквост во пристапот до вакцините „Ковид-19“. Научниците направија извонредна работа за рекордно време. Сега треба да дејствуваат владите! Токму затоа, сега е насушно потребна како национална, така и итна интернационална соработка за справување и конечно ставање крај на оваа светска пандемија, поради што – како пратеници на Левица – и ја предлагаме оваа Резолуција до останатите колеги-пратеници од политичките партии застапени во Собранието на РМ.